

Sygnatura akt II C 491/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 kwietnia 2017 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi II Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodnicząca Sędzia SR A. S.

Protokolant st. sekr. sąd. M. O.

po rozpoznaniu w dniu 13 kwietnia 2017 roku w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa R. M., A. M., N. M. (1) i N. M. (2)

przeciwko Towarzystwu (...) Spółce Akcyjnej we W.

o zapłatę

1. umarza postępowanie w całości stosunku do N. M. (1) i N. M. (2);
2. umarza postępowanie w stosunku do powodów R. M. i A. M. w zakresie żądania zapłaty kwoty 5377,19 zł (pięć tysięcy trzysta siedemdziesiąt siedem złotych dziewiętnaście groszy);
3. oddala powództwo w pozostałej części;
4. zasądza od powodów solidarnie na rzecz pozwanego kwotę 4.800 zł (cztery tysiące osiemset złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygnatura akt II C 491/16

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 13 lipca 2016 roku skierowanym przeciwko Towarzystwu (...) SA we W., powodowie R. M., A. M. oraz małoletnia N. M. (1) i małoletni N. M. (2) działający przez przedstawicieli ustawowych, reprezentowani przez pełnomocnika z wyboru – adwokata, wnieśli o zasądzenie na ich rzecz solidarnie kwoty 19.602 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia wytoczenia powództwa do dnia zapłaty oraz zasądzenia na rzecz każdego z powodów kosztów procesu oraz kosztów zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych. Nadto wnieśli o ustalenie nieważności czynności prawnej polegającej na zawarciu w dniu 30 marca 2011 roku przez powoda A. M. umowy grupowego ubezpieczenia na życie i dożycie potwierdzonej certyfikatem (...). W uzasadnieniu podniesiono, iż w dniu 30 marca 2011 roku powód zawarł umowę ubezpieczenia grupowego na życie i dożycie z Ubezpieczeniowym Funduszem Kapitałowym (...), która potwierdzona została certyfikatem. Powód uiścił pierwszą składkę oraz dalsze składki przez 63 miesiące w łącznej kwocie 19.602 zł. Powód nie poinformował żony o zawarciu umowy. Powódka R. M. dowiedziała się o niej przypadkiem w lutym 2016 roku. Wpłaty nie były między małżonkami konsultowane, a posiadają oni wspólność ustawową majątkową małżeńską. Kwota wpłacona i wpłacane składki w perspektywie 15 lat, na które została zawarta umowa są znaczne z perspektywy budżetu domowego małżonków M., tym bardziej, że mają na utrzymaniu małoletnie dzieci w wieku szkolnym. Powód złożył oświadczenie o uchyleniu się od skutków

prawnych złożonego oświadczenia woli o przystąpieniu do grupowego ubezpieczenia na życie i dożycie. W ocenie strony powodowej umowa jest nieważna, a wpłacone kwoty pieniężne podlegają zwrotowi na zasadzie art. 410 k.c.

(pozew k. 2-6, pełnomocnictwo k. 7)

Zarządzeniem z dnia 3 października 2016 roku pozew o ustalenie nieważności umowy został zwrócony z powodu niezuzupełnienia jego braków formalnych.

(zarządzenie k. 66)

W odpowiedzi na pozew z dnia 3 listopada 2016 roku pozwany, reprezentowany przez pełnomocnika z wyboru – radcę prawnego, wniósł o oddalenie powództwa jako bezzasadnego oraz zasądzenie zwrotu od każdego z powodów na rzecz strony pozwanej kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa radcowskiego według norm przepisanych lub według spisu kosztów przedłożonego na rozprawie poprzedzającej wydanie wyroku. Pozwany podniósł zarzut braku legitymacji procesowej czynnej po stronie R. M., N. M. (1) i N. M. (2), wskazując, iż osoby te nie były nigdy stroną stosunku ubezpieczenia pomiędzy powodem a pozwanym, jak również nie były zobowiązane do jakiegokolwiek świadczenia na rzecz pozwanego. Pozwany wyjaśnił, że powód nie był stroną umowy grupowego ubezpieczenia na życie i dożycie z Ubezpieczeniowym Funduszem Kapitałowym (...), tylko przez złożenie deklaracji przystąpienia przystąpił do ubezpieczenia wynikającego z umowy zawartej pomiędzy pozwanym a (...) SA jako ubezpieczającym. Zdaniem pozwanego przystąpienie do ubezpieczenia nie stanowiło czynności przekraczającej zakres zwykłego zarządu majątkiem wspólnym małżonków, która wymagałaby wyraźnej zgody drugiego małżonka. Poza tym z deklaracji przystąpienia i warunków ubezpieczenia nie wynika, aby A. M. zobowiązał się do opłacania składek ubezpieczeniowych z majątku wspólnego małżonków. Z ostrożności procesowej pozwany podniósł, że obowiązek zwrotu korzyści w stosunku do powodów wygasł wskutek zużycia rzekomej korzyści.

(odpowiedź na pozew k. 68-72, pełnomocnictwo k. 73, odpis KRS k. 74-79)

W piśmie procesowym z dnia 29 grudnia 2016 roku pełnomocnik powoda cofnął powództwo w zakresie kwoty 5.377,19 zł z uwagi na spełnienie świadczenia przez pozwanego. W pozostałym zakresie popierał powództwo co do kwoty 14.224,81 zł oraz w zakresie odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia wytoczenia powództwa do dnia 4 października 2016 roku co do kwoty 5.377,19 zł. W zakresie cofniętej części powództwa wniósł o zasądzenie kosztów procesu od pozwanego. Podniósł, że stosunek prawny jaki łączył powoda z pozwanym oraz wynikające z niego zobowiązania po stronie powoda w istotny sposób wpływają na sytuację majątkową i prawną pozostałych powodów. Strona powodowa wyjaśniła, iż dochodzi roszczeń objętych niniejszym pozwem na podstawie świadczenia nienależnego, które uzyskał pozwany od powoda. W ocenie strony powodowej pozwany winien był liczyć się z obowiązkiem zwrotu, ponieważ wiedział, iż powód pozostaje w majątkowej wspólności ustawowej małżeńskiej, a osobą uprawnioną do otrzymania świadczenia z tytułu umowy była żona powoda.

(pismo pełnomocnika powodów k. 91-93)

Na rozprawie w dniu 13 kwietnia 2017 roku pełnomocnik powodów cofnął powództwo w stosunku do N. M. (1) i N. M. (2) ze zrzeczeniem się roszczenia. Wniósł o nieobciążanie małoletnich powodów kosztami postępowania. Pełnomocnik pozwanego wniósł o zasądzenie kosztów postępowania w związku z cofnięciem powództwa.

(protokół rozprawy k. 99, k. 102)

Do zamknięcia rozprawy stanowiska stron nie uległy zmianie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Towarzystwo (...) SA we W. jako ubezpieczyciel zawarł z (...) SA w W. jako ubezpieczającym umowę grupowego ubezpieczenia na życie i dożycie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym. Integralną część umowy stanowiły Warunki (...).

(bezsporne)

Zgodnie z treścią Rozdziału 2 pkt 1 warunków ubezpieczenia (...) przedmiotem ubezpieczenia jest życie ubezpieczonego. Zakres ubezpieczenia obejmuje śmierć ubezpieczonego w okresie ubezpieczenia oraz dożycie przez ubezpieczonego końca okresu odpowiedzialności. Celem ubezpieczenia jest gromadzenie i inwestowanie środków finansowych ubezpieczonego przy wykorzystaniu Ubezpieczeniowego Funduszu Kapitałowego „EUROPA FUND (...)” (Rozdział 2 pkt 2 w.u.). W razie zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego bądź z tytułu dożycia ubezpieczonego do końca okresu odpowiedzialności, ubezpieczyciel zobowiązany był wypłacić ubezpieczonemu lub uprawnionemu świadczenie ubezpieczeniowe w wysokości określonej w warunkach ubezpieczenia.

(warunki ubezpieczenia k. 19-26, tabela opłat i limitów składek k. 27)

R. M. i A. M. są małżeństwem od 2 czerwca 2007 roku. Przez cały czas trwania małżeństwa pozostają we wspólności ustawowej małżeńskiej. Mają dwoje małoletnich dzieci: N. M. (2) i N. M. (1).

(bezsporne, odpis skrócony aktu małżeństwa k. 8, odpisy skrócone aktów urodzenia k. 9-10)

W dniu 30 marca 2011 roku A. M. złożył pisemną deklarację o przystąpieniu w charakterze ubezpieczonego do ubezpieczenia grupowego na życie i dożycie z Ubezpieczeniowym Funduszem Kapitałowym (...). Powód wyraził zgodę na objęcie go ochroną ubezpieczeniową przez Towarzystwo (...) SA we W.. W deklaracji przystąpienia do ubezpieczenia określono datę przystąpienia do ubezpieczenia na dzień 30 marca 2011 roku, okres ubezpieczenia na 180 miesięcy, wysokość pierwszej składki na kwotę 6.750 zł oraz kolejnych składek w wysokości 204 zł miesięcznie, wysokość składki zainwestowanej w kwocie 33.750 zł. Jako osobę uprawnioną wskazano R. M..

(deklaracja k. 13-14, załącznik do deklaracji k. 33, wniosek o przystąpienie do produktu finansowego k. 15, warunki ubezpieczenia k. 19-25)

W dniu 8 kwietnia 2011 roku wystawiono certyfikat Nr (...) potwierdzający objęcie A. M. ochroną ubezpieczeniową na warunkach grupowego ubezpieczenia na życie i dożycie Ubezpieczeniowym Funduszem Kapitałowym (...), gdzie jako podmiot ubezpieczający wskazano (...) SA, zaś ubezpieczonego A. M..

(certyfikat k. 31-32)

Powód przystąpił do ubezpieczenia zachęcony reklamą prasową. Ubezpieczenie było połączone z lokatą na atrakcyjnym oprocentowaniu. Deklarację przystąpienia do umowy złożył w (...). Wcześniej był na spotkaniu informacyjnym. Powód nie poinformował żony o podpisaniu deklaracji. Powód wpłacał miesięczne raty przelewem ze stałego zlecenia bankowego. Powód co roku otrzymywał od pozwanego Towarzystwa pismo z informacją o aktualnym stanie rachunku i statusie ubezpieczenia.

R. M. dowiedziała się w 2015 roku z korespondencji listownej o ubezpieczeniu. Nie wyraziła zgody na kontynuację ubezpieczenia.

(zeznania powoda k. 100-101, zeznania powódki k. 101-102)

Powód dokonał na rachunek pozwanego 60 wpłat w kwotach po 204 zł miesięcznie w okresie od 5 kwietnia 2011 roku do 1 kwietnia 2016 roku i pierwszej wpłaty w wysokości 6.954 zł.

(elektroniczne zestawienie operacji k. 48-54, tabela k. 86)

Pismem z dnia 28 marca 2016 roku A. M. złożył Towarzystwu (...) SA oświadczenie o uchyleniu się od skutków prawnych złożonego oświadczenia woli o przystąpieniu do grupowego ubezpieczenia na życie i dożycie z Ubezpieczeniowym Funduszem Kapitałowym (...) potwierdzonego certyfikatem powołując się na błąd polegający na przyjęciu, że do zawarcia umowy nie jest wymagana zgoda współmałżonka R. M., w sytuacji, gdy

małżonkowie pozostają we wspólności ustawowej majątkowej małżeńskiej, natomiast zawarcie umowy ubezpieczenia rozporządzającej majątkiem wspólnym małżonków, rzutującym na kwestie finansowe małoletnich dzieci, jest czynnością przekraczającą zakres zwykłego zarządu majątkiem wspólnym małżonków. Wniósł o dokonanie zwrotu wszystkich wpłaconych pieniędzy w terminie 14 dni.

(oświadczenie k. 55-56)

Pismem z dnia 12 lipca 2016 roku, doręcznym pozwanemu w dniu 12 lipca 2016 roku, R. M. oświadczyła, że składa pozwanemu sprzeciw co zawartej pomiędzy pozwanym, a jej mężem A. M. umowy ubezpieczenia żądając zwrotu wpłaconych składek w wysokości 19.602 zł.

(kserokopia pisma k. 85)

W dniu 4 października 2016 roku pozwany przekazał na rachunek powoda kwotę 5.377,19 zł tytułem wykupu całkowitego.

(potwierdzenie transakcji k. 87)

W 2011 roku powód i jego żona pracowali na podstawie umowę o pracę. Byli wtedy na początku karier zawodowych. Małżonkowie zarabiali około 5.000 zł netto łącznie. Powód pożyczył od swoich rodziców kwotę 30.000 zł na lokatę połączoną z ubezpieczeniem. Małżonkowie posiadali wówczas 10.000 zł własnych oszczędności. Powódka nie wiedziała o lokacie. Powód zwrócił rodzicom pożyczone pieniądze. W 2012 roku małżonkowie zarabiali około 500 zł więcej. Po zmianie pracy przez powoda zwiększyło się jego wynagrodzenie do kwoty 4.500 zł netto miesięcznie i dalej rosło. Obecnie R. M. otrzymuje wynagrodzenie za pracę w kwocie 2.500 zł brutto, A. M. uzyskuje wynagrodzenie w kwocie 5.463,62 zł netto.

(zeznania powoda k. 100-101, zeznania powódki k. 101-102, zaświadczenia k. 11, k. 12)

W dacie podpisania deklaracji przystąpienia do ubezpieczenia powód z rodziną wydawał kwotę 800 zł na opłaty i media, 1.400 zł na opiekunkę dla dzieci. Powodowie nie mieli kredytów i pożyczek. Na ubrania i żywność wydawali około 1.500 zł. Znaczne wydatki stanowiło utrzymanie dzieci: leczenie, szczepionki, zabawki i artykuły higieniczne. Powodowie nie mieli zabezpieczenia finansowego. Przy większych wydatkach powodom pomagali rodzice.

Powodowie mają oddzielne rachunki bankowe. Powódka nie ma dostępu do rachunku bankowego powoda. A. M. opłaca miesięczne wydatki administracyjne i zajmuje się innymi sprawami finansowymi związanymi z przyszłością rodziny. Powódka robi zakupy i zajmuje się dziećmi.

(zeznania powoda k. 100-101, zeznania powódki k. 101-102)

Powód zawierał też inne umowy o lokaty bankowe na 3 miesiące bez wiedzy i zgody małżonki. To były lokaty na kilkadziesiąt tysięcy złotych. Inwestował też środki w funduszach inwestycyjnych, o których nie mówił żonie.

(zeznania powoda k. 100-101, zeznania powódki k. 101-102)

Powyższe ustalenia faktyczne Sąd poczynił w oparciu o dowody wymienione powyżej tj. dokumenty i kserokopie dokumentów (art. 308 k.p.c.) oraz zeznania powodów.

Sąd oddalił wnioski pełnomocnika powodów o zobowiązanie pozwanego do złożenia dokumentów o których mowa w punkcie 6 pozwu, o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu rachunkowości oraz o zwrócenie się do (...) (k. 95), jako nieprzydatny dla rozstrzygnięcia. Wobec stwierdzenia przez Sąd ważności dokonanej przez powoda czynności, przeprowadzanie dowodów w tym zakresie jawiło się jako bezcelowe i służyłoby jedynie przedłużeniu postępowania.

Sąd Rejonowy zważył co następuje:

W toku niniejszego postępowania powodowie cofnęli powództwo: ze zrzeczeniem się roszczenia w stosunku do N. M. (1) i N. M. (2) oraz w zakresie kwoty 5.377,19 zł ze względu na jej uiszczenie przez pozwanego w trakcie niniejszego procesu, dlatego co do tej kwoty i w stosunku do małoletnich powodów Sąd na podstawie art. 203 § 1 k.p.c. w zw. z art. 355 § 1 k.p.c. umorzył postępowanie orzekając jak w punkcie 1 i 2 wyroku.

Powodowie wywodzili swoje roszczenie z twierdzenia o nieważności czynności prawnej dokonanej przez powoda względem pozwanego. Nieważność czynności wywodzili wyłącznie z faktu, że powód dokonał jej bez zgody żony.

Zgodnie z art. 410 § 2 k.c., świadczenie jest nienależne, jeżeli ten, kto je spełnił, nie był w ogóle zobowiązany lub nie był zobowiązany względem osoby, której świadczył, albo jeżeli podstawa świadczenia odpadła lub zamierzony cel świadczenia nie został osiągnięty, albo jeżeli czynność prawna zobowiązująca do świadczenia była nieważna i nie stała się ważna po spełnieniu świadczenia.

W odniesieniu do niniejszej sprawy powodowie wywodzili, że zachodzi czwarta postać nienależnego świadczenia. Powstaje ona w sytuacji, w której spełnieniu świadczenia towarzyszyło dokonywanie czynności prawnej zobowiązującej, jednak zobowiązanie nigdy nie zaistniało, ponieważ, czynność prawna zobowiązująca do świadczenia była nieważna i nie stała się ważna po spełnieniu świadczenia. Przyczyną nieważności wskazanej czynności prawnej jest jej wadliwość albo niezachowanie formy przewidzianej dla czynności prawnej, sprzeczność z prawem lub zasadami współżycia społecznego, powodujące zastosowanie art. 58 k.c., zastrzeżenie świadczenia niemożliwego, albo przepis szczególny (np. 37 § 2 k.r.i o.).

Obowiązek zwrotu takiego świadczenia jest niezależny od okoliczności, czy osoba świadcząca była świadoma nieważności czynności prawnej.

Powód jako ubezpieczony złożył oświadczenie woli o przystąpieniu w charakterze ubezpieczonego do grupowego ubezpieczenia na życie i dożycie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym wynikającego z umowy ubezpieczenia zawartej między (...) SA, a pozwanym towarzystwem ubezpieczeniowym. Polskie prawo dopuszcza zawieranie umów ubezpieczenia na cudzy rachunek (art. 808 § 1 k.c.), tj. sytuację polegającą na tym, że umowa ubezpieczenia zawierana jest w interesie osoby innej niż ubezpieczający, a zatem w celu objęcia ochroną ubezpieczeniową dóbr osobistych lub majątku innej osoby niż ubezpieczający – przy czym ubezpieczony nie musi być imiennie wskazany w samej umowie ubezpieczenia.

Powód przez złożenie deklaracji o przystąpieniu do wyżej opisanego ubezpieczenia, wynikającego z umowy zawartej przez (...) S.A. i pozwane Towarzystwo (...), stał się ubezpieczonym w rozumieniu przepisów kodeksu cywilnego oraz wyżej przywołanych postanowień w.u.

Zgodnie z art. 36 § 1 kro (w brzmieniu obowiązującym na dzień złożenia przez powoda deklaracji o przystąpieniu do ubezpieczenia) oboje małżonkowie są obowiązani współdziałać w zarządzie majątkiem wspólnym, w szczególności udzielać sobie wzajemnie informacji o stanie majątku wspólnego, o wykonywaniu zarządu majątkiem wspólnym i o zobowiązaniach obciążających majątek wspólny. Wedle § 2 powołanego przepisu każdy z małżonków może samodzielnie zarządzać majątkiem wspólnym, chyba że przepisy poniższe stanowią inaczej. Wykonywanie zarządu obejmuje czynności, które dotyczą przedmiotów majątkowych należących do majątku wspólnego, w tym czynności zmierzające do zachowania tego majątku.

Na małżonków nałożony został obowiązek współdziałania w zarządzie (art. 36 KRO). Zarząd majątkiem wspólnym mógł być modyfikowany orzeczeniem sądu (art. 40 KRO). W praktyce obrotu najwięcej trudności nastęrczał brak ustawowej definicji zarządu majątkiem wspólnym oraz określenia kryteriów odróżniania czynności zwykłego zarządu i czynności przekraczających zwykły zarząd. Stwarzało to niepewność w stosunkach małżonków z osobami trzecimi. Przepis art. 36 § 2 zd. 2 KRO wymagał mianowicie w razie samodzielnego dokonania czynności przekraczającej zakres zwykłego zarządu zgody drugiego małżonka, wyrażonej w formie zastrzeżonej dla danej czynności prawnej. Ważność

umowy zawartej przez jednego małżonka, bez wymaganej zgody drugiego, zależała od potwierdzenia umowy przez drugiego małżonka. Brak zgody powodował sankcję bezskuteczności zawieszony, a odmowa potwierdzenia (upływ terminu dla potwierdzenia czynności) – sankcję bezwzględnej nieważności. Jednostronna czynność prawna dokonana bez wymaganej zgody była nieważna od początku (art. 37 KRO).

Obserwacja praktyki obrotu ujawniająca powszechne zjawisko dokonywania większości czynności dotyczących bezpośrednio lub pośrednio majątku wspólnego przez jednego tylko małżonka skłaniała judykaturę i doktrynę do wąskiego ujmowania zakresu zarządu majątkiem wspólnym, w jego zaś ramach – szerokiego oznaczania czynności zwykłego zarządu, które mogły być ważnie dokonywane przez jednego tylko małżonka bez zgody drugiego małżonka. Nadal jednak płynne były kryteria odróżniania obu kategorii czynności zarządu. Konieczna stała się więc interwencja ustawodawcy. Przepisem szczególnym, o którym jest mowa w art. 36 § 2 kro, jest art. 37 kro, który zawiera wyliczenie tych czynności, dla dokonania których zgoda drugiego małżonka jest potrzebna: 1) czynności prawnej prowadzącej do zbycia, obciążenia, odpłatnego nabycia nieruchomości lub użytkowania wieczystego, jak również prowadzącej do oddania nieruchomości do używania lub pobierania z niej pożytków; 2) czynności prawnej prowadzącej do zbycia, obciążenia, odpłatnego nabycia prawa rzeczowego, którego przedmiotem jest budynek lub lokal; 3) czynności prawnej prowadzącej do zbycia, obciążenia, odpłatnego nabycia i wydzierżawienia gospodarstwa rolnego lub przedsiębiorstwa; 4) darowizny z majątku wspólnego, z wyjątkiem drobnych darowizn zwyczajowo przyjętych.

Zmiany zasad zarządu majątkiem wspólnym wprowadzone przez ZmKRO z 2004 r. polegają przede wszystkim na ograniczeniu jego zakresu do czynności dotyczących już istniejących składników tego majątku (art. 36 § 2 zd. 2 KRO) i zaniechaniu podziału czynności zarządu na czynności zwykłego zarządu i czynności przekraczające taki zarząd. Zakres samodzielności małżonków w podejmowaniu czynności zarządu majątkiem wspólnym został poszerzony i jednoznacznie wyznaczony przez stworzenie ograniczonej listy czynności prawnych, których dokonanie przez jednego małżonka wymaga zgody drugiego małżonka (art. 36 § 1 zd. 1 i art. 37 KRO), określenie czynności zastrzeżonych dla jednego małżonka (art. 36 § 3 KRO) i wprowadzenie instytucji sprzeciwu wobec czynności zarządu zamierzonej przez małżonka (art. 36¹ KRO).

/tak Komentarz do art. 36 kro : Kodeks rodzinny i opiekuńczy, Art. 36 SPP T. 11 red. Smyczyński 2014, wyd. 2, opubl. Legalis/

W piśmiennictwie analizowano art. 36 KRO m.in. na tle czynności prawnych przekraczających zakres zwykłego zarządu majątkiem wspólnym. H. H. (por. Czynności prawne, s. 13, teza 1) uważa, że choć zaciąganie zobowiązań najczęściej kwalifikuje się jako czynności zwykłego zarządu, to jednak nie dotyczy sytuacji, gdy chodzi o zobowiązanie niewspółmiernie wysokie w stosunku do wartości majątku wspólnego, mogące w istotnym stopniu podważyć sytuację ekonomiczną małżonków i związane z tym podstawy bytu założonej przez nich rodziny. / tak Komentarz do art. 36 kro : Art. 36 KRO Gromek 2016, wyd. 5/G., opubl. L./

W ocenie Sądu w niniejszej sprawie nie była wymagana zgodna żony powoda na złożenie przez niego oświadczenia o przystąpieniu w charakterze ubezpieczonego do umowy ubezpieczenia grupowego na życie i dożycie z Ubezpieczeniowym Funduszem Kapitałowym (...) zawartej między Towarzystwem (...) SA a (...) SA. Była to czynność zwykłego zarządu majątkiem wspólnym. Powód inwestował środki pieniężne z myślą o przyszłości rodziny. Z zeznań powodów jasno wynika, iż A. M. zawierał też inne umowy o lokaty bankowe na kilkadziesiąt tysięcy złotych, inwestował środki w funduszach inwestycyjnych, o których to czynnościach nie wiedziała żona powoda. Powódka godziła się na taki podział obowiązków w rodzinie, że to powód zajmował się finansami. Zgodnie zaś ze stanowiskiem SN (wyr. SN z 29.9.1998 r., II CKN 175/98, OSNC 1999, Nr 2, poz. 43) wykładnia art. 36 § 2 kro, a w szczególności pojęcia "czynności przekraczających zakres zwykłego zarządu" majątkiem wspólnym małżonków, nie może abstrahować od celów, na jakie ten majątek jest w rzeczywistości wykorzystywany, a mianowicie czy jest to tylko zaspokajanie potrzeb rodziny (cele konsumpcyjne), czy prowadzenie działalności gospodarczej lub inwestowanie.

W ocenie Sądu przystąpienie do ubezpieczenia przez powoda nie podważało w istotnym stopniu sytuacji ekonomicznej małżonków. Powodowie oboje pracowali. W 2011 roku zarabiali łącznie około 5.000 zł netto. W kolejnych latach ich miesięczne dochody stale rosły. Poza pierwszą wpłatą miesięczne raty rzędu 204 zł nie stanowiły znacznego obciążenia budżetu domowego. Żona powoda dopiero w 2015 roku z pisma dowiedziała się o istnieniu ubezpieczenia, co świadczy o tym, że wcześniej nie odczuwała braku środków finansowych na tyle, aby dociekać przyczyn tego stanu rzeczy.

Ponadto, należy wskazać, iż sprzeciw współmałżonka określony w art. 36¹ kro może zostać zgłoszony w odniesieniu do zamierzonej przez współmałżonka czynności zarządu majątkiem wspólnym. Wykładnia gramatyczna prowadzi do wniosku, że sprzeciw odnosi się do czynności, które mają zostać dokonane w przyszłości. Złożenie go po dokonaniu czynności pozostaje prawnie irrelevantne (Wierciński Jacek (red.) Kodeks rodzinny i opiekuńczy Komentarz Lex 2014).

Jednocześnie w ocenie Sądu nieuzasadnione jest żądanie powodów zasądzenia odsetek od zapłaconej w toku niniejszego postępowania kwoty 5.377,19 zł. Kwota ta została wypłacona na innej podstawie niż żądana pozwem. Pozwany wypłacił powodowi tę kwotę na skutek rezygnacji przez powoda z ubezpieczenia zgodnie z Rozdziałem 14 pkt 4 i 6 w.u. Po drugie nie wykazano kiedy stało się wymagalne roszczenie z tytułu wykupu całkowitego, o którym mowa w Rozdziale 14 pkt 8 w.u.

Jednocześnie zasadny jest podniesiony przez pozwanego zarzut braku legitymacji procesowej czynnej po stronie powódki R. M.. Nie była ona stroną stosunku ubezpieczenia, jaki został nawiązany pomiędzy pozwanym a A. M.. Powódka nie była zobowiązana do świadczenia na rzecz pozwanego.

Mając powyższe na uwadze, Sąd orzekł jak w pkt 3 wyroku.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c., zgodnie z którym strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Na koszty poniesione przez pozwanego złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika w kwocie 4.800 złotych ustalone w oparciu o § 2 ust. 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, Dz.U. 2015 poz. 1804 t.j.). Powodowie nie wskazali na okoliczności, które uzasadniałyby odstąpienie od obciążenia ich kosztami procesu. Wytoczenie powództwa przeciwko określonej osobie wywołuje po jej stronie potrzebę podjęcia obrony własnych interesów, a poniesione w tym celu koszty ustanowienia pełnomocnika są uzasadnione.